

Spis treści

Wykaz skrótów	XXIII
Wykaz literatury	XXVII
Wprowadzenie	XLIX
Rozdział I. Pojęcie regionalnej organizacji integracyjnej w świetle prawa międzynarodowego	1
§ 1. Wprowadzenie	1
§ 2. Co to jest organizacja międzynarodowa?	4
I. Uwagi wstępne	4
II. Trzy perspektywy definiowania organizacji międzynarodowych	8
1. Orzecznicze sposoby postrzegania organizacji międzynarodowych	8
2. Definiowanie organizacji międzynarodowej w praktyce traktatowej	11
3. Doktrynalne definicje organizacji międzynarodowej	17
A. Uwagi ogólne	17
B. Czym jest organizacja międzynarodowa w ujęciu doktrynalnym?	17
C. Czym organizacja międzynarodowa nie jest?	24
a. Organizacje międzynarodowe a państwa	24
b. Organizacje międzynarodowe a organy międzynarodowe	27
c. Organizacje międzynarodowe a konferencje międzynarodowe	28
d. Międzynarodowe organizacje międzyrządowe a międzynarodowe organizacje pozarządowe	29
e. Organizacje międzynarodowe a spółki międzynarodowe	30
4. Podsumowanie	31
III. Elementy definicyjne organizacji międzynarodowych	32
1. Uwagi wstępne	32
2. Organizacje międzynarodowe jako stowarzyszenia członków	33

3. Podstawa działania organizacji międzynarodowych. Podległość organizacji prawu międzynarodowemu	34
4. Instytucjonalny aspekt istnienia organizacji międzynarodowych	36
5. Osobowość prawnomiędzynarodowa jako element definicyjny organizacji międzynarodowej	37
6. Międzynarodowość organizacji międzynarodowych	39
7. Międzyrządowość organizacji międzynarodowych	41
IV. Rodzaje organizacji międzynarodowych	42
§ 3. Regionalne organizacje integracji państw w ujęciu formalnym i materialnym	44
I. Uwagi wstępne	44
II. Perspektywy definiowania regionalnych organizacji integracji państw	45
1. Definiowanie regionalnych organizacji integracyjnych w praktyce traktatowej	45
2. Orzecznicze podejście do rozumienia regionalnych organizacji integracyjnych	52
3. Doktrynalne podejście do definiowania „regionalnej organizacji integracyjnej”	53
III. Elementy definicyjne regionalnej organizacji integracyjnej	53
1. Regionalne organizacje integracyjne jako związki państw .	53
2. Traktatowa podstawa działania regionalnych organizacji integracyjnych	61
3. Instytucjonalny aspekt regionalnych organizacji integracji państw	62
4. Osobowość prawnomiędzynarodowa regionalnych organizacji integracyjnych	65
5. Regionalny wymiar organizacji integracyjnych państw: między geografą, polityką i kulturą	65
6. Integracja jako podstawowe kryterium definiowania regionalnych organizacji integracji państw	68
A. Uwagi wstępne	68
B. Gospodarcza natura integracji regionalnej	69
C. Integracja jako cel i funkcja organizacji	73
a. Uwagi wstępne	73
b. Integracja a współpraca	74
c. Integracja a preferencje	83
D. Integracja jako metoda działania organizacji	85
a. Integracja a unifikacja prawa	85

b. Integracja a ponadnarodowość	89
c. Integracja a federalizm	100
§ 4. Podsumowanie wstępne: czym są regionalne organizacje integracyjne?	105
Rozdział II. Podmiotowość prawnomiędzynarodowa regionalnych organizacji integracyjnych i zmiany podmiotowe ich dotyczące	107
§ 1. Wprowadzenie	107
§ 2. Podmiotowość prawna organizacji międzynarodowej	109
I. Podmiotowość w prawie międzynarodowym	109
1. Uwagi wstępne	109
2. Pojęcie podmiotu i podmiotowości prawa międzynarodowego. Osoby prawa międzynarodowego	111
3. Problem paradygmatu podmiotowości w prawie międzynarodowym	115
II. Organizacje międzynarodowe jako podmioty prawa międzynarodowego	118
1. Uwagi ogólne	118
2. Podmiotowość prawna organizacji międzynarodowych w świetle orzecznictwa międzynarodowego	119
3. Formalne aspekty podmiotowości prawnomiędzynarodowej organizacji międzynarodowej ...	125
A. Wyrażna i dorozumiana podmiotowość prawna	125
B. Subiektywna i obiektywna podmiotowość organizacji międzynarodowej. Rola uznania międzynarodowego .	127
4. Osobowość prawna a autonomia materialna organizacji międzynarodowej	130
5. Zakres podmiotowości organizacji międzynarodowej: atrybuty prawnomiędzynarodowe organizacji międzynarodowych	137
A. Osobowość prawna organizacji a jej atrybuty. Pojęcie atrybutów organizacji międzynarodowej i ich kategorie	137
B. Zasada specjalności jako zasada regulacyjna działania organizacji międzynarodowej	140
C. Zakres atrybutów organizacji międzynarodowych: zagadnienia ogólne	141
D. Zakres atrybutów organizacji międzynarodowych: zagadnienia szczegółowe	143
6. Ogólne konsekwencje posiadania podmiotowości prawnej przez organizacje międzynarodowe	150
7. Podsumowanie	152

§ 3. Podmiotowość prawna regionalnych organizacji integracyjnych	154
I. Uwagi ogólne	154
II. Osobowość prawna regionalnych organizacji integracyjnych ..	155
1. Zagadnienie przypisania regionalnym organizacjom integracyjnym osobowości prawnej	155
2. Znaczenie postanowień statutowych o osobowości prawnej regionalnych organizacji integracyjnych	160
III. Materialne aspekty osobowości prawnej regionalnych organizacji integracyjnych	163
IV. Atrybuty regionalnych organizacji integracyjnych	165
1. Regionalne organizacje integracyjne a zasada specjalności	165
2. Zakres atrybutów regionalnych organizacji integracyjnych	165
A. Uwagi ogólne	165
B. Zdolność do posiadania własnej symboliki	177
C. Zdolność do posiadania własnej tożsamości	178
D. Zdolność do nawiązywania i utrzymywania stosunków dyplomatycznych	181
E. Zdolność do posiadania przywilejów i immunitetów międzynarodowych	183
F. Zdolność do tworzenia prawa wewnętrznego (zdolność legislacyjna) i zdolność do rozwiązywania sporów wewnętrznych	184
G. Zdolność do zaciągania zobowiązań międzynarodowych, przystępowania do organizacji międzynarodowych, ponoszenia odpowiedzialności międzynarodowej i stawania przed międzynarodowymi organami rozstrzygania sporów .	185
3. Podsumowanie	186
§ 4. Zmiany podmiotowe w przypadku organizacji międzynarodowych	186
I. Uwagi wstępne	186
II. Tworzenie organizacji międzynarodowych	187
III. Przekształcenia (odnowienie) organizacji międzynarodowych	188
IV. Upadek i sukcesja organizacji międzynarodowych	189
1. Zakończenie działania organizacji międzynarodowych	189
2. Sukcesja organizacji międzynarodowych	191
V. Podsumowanie	196
§ 5. Zmiany podmiotowe w przypadku regionalnych organizacji integracyjnych	197
I. Uwagi ogólne	197

II. Tworzenie regionalnych organizacji integracyjnych	197
1. Uwagi wstępne	197
A. Ustanowienie regionalnej organizacji integracyjnej <i>ex nihilo</i>	197
B. Przekształcanie tradycyjnych organizacji międzynarodowych w regionalne organizacje integracyjne	199
C. Przekształcenie istniejących organizacji integracyjnych w nowe organizacje integracyjne (odnowienie)	200
D. Połączenie istniejących organizacji w regionalną organizację integracyjną	201
III. Upadek regionalnych organizacji integracyjnych	201
1. Uwagi wstępne	201
2. Zakończenie działania wskutek upływu okresu obowiązywania traktatu	202
3. Zastąpienie organizacji integracyjnej przez organizację międzynarodową	202
4. Rozwiązanie regionalnej organizacji integracyjnej	203
5. Inne przypadki zakończenia działania regionalnych organizacji integracyjnych	205
IV. Sukcesja w odniesieniu do regionalnych organizacji integracyjnych	208
1. Uwagi ogólne	208
2. Przypadki sukcesji w prawie międzynarodowym i jej zastosowanie do organizacji integracyjnych	208
A. Zastąpienie organizacji międzynarodowej przez regionalną organizację integracyjną	208
B. Zastąpienie regionalnej organizacji integracyjnej nową organizacją integracyjną	209
C. Inne przypadki sukcesji	210
3. Sukcesja członkostwa w regionalnych organizacjach integracyjnych. Sukcesja państw członkowskich w razie rozwiązania organizacji integracyjnej	212
A. Uwagi wstępne	212
B. Sukcesja państw członkowskich przez regionalne organizacje integracyjne	213
C. Powstanie państwa w miejsce regionalnej organizacji integracyjnej	214

D. Sukcesja członkostwa w regionalnych organizacjach integracyjnych	215
V. Podsumowanie	216
Rozdział III. Państwa członkowskie regionalnych organizacji integracyjnych jako podmioty prawa międzynarodowego	217
§ 1. Wprowadzenie	217
§ 2. Status prawny państwa w prawie międzynarodowym	220
I. Pojęcie państwa w prawie międzynarodowym	220
1. Definiowanie państwa w prawie międzynarodowym	220
2. Elementy konstytuujące państwo	224
A. Terytorium państwowe	224
B. Ludność państwa	226
C. Władza państwowa	229
II. Zasady określające pozycję państw w prawie międzynarodowym	231
1. Uwagi ogólne	231
2. Zasada suwerenności państw	232
A. Uwagi wstępne	232
B. Pojęcie suwerenności – uwagi ogólne	233
C. Suwerenność jako cecha państwa i zasada prawa międzynarodowego	235
D. Suwerenność a swoboda decyzji i niezależność	237
E. Suwerenność a prawa suwerenne, jurysdykcja i kontrola	240
F. Suwerenność a zasada suwerenności terytorialnej	241
G. Ograniczenia suwerenności, zawieszenie suwerenności i problem jej transferu	242
H. Krytyka suwerenności	244
I. Obrona suwerenności i jej współczesna użyteczność ..	247
3. Zasada równości państw. Zasada wzajemności	249
4. Zasada nieingerencji w sprawy wewnętrzne państw ze strony innych państw	252
5. Zasady integralności terytorialnej i nienaruszalności granic	256
III. Atrybuty i funkcje państwa w prawie międzynarodowym	258
IV. Państwo wobec procesów globalizacyjnych	260
§ 3. Wpływ członkostwa państwa w organizacji międzynarodowej na jego pojmowanie i pozycję prawnomiędzynarodową	264
I. Uwaga wstępna	264
II. Pojmowanie państwa w warunkach członkostwa w organizacjach międzynarodowych	265

III. Wpływ członkostwa państwa w tradycyjnych organizacjach międzynarodowych na zasady określające jego pozycję w prawie międzynarodowym	268
1. Uwagi wstępne	268
2. Suwerenność państwa jako członka organizacji międzynarodowej	271
A. Uwagi wstępne	271
B. Istota i funkcje zasady suwerennej równości w Karcie NZ	272
C. Suwerenność a członkostwo państwa w ONZ	275
D. Rozwiązania dotyczące suwerenności i równości przyjęte w regionalnych organizacjach międzynarodowych	277
3. Zasada nieingerencji w sprawy wewnętrzne państwa w warunkach członkostwa w organizacjach międzynarodowych	278
A. Uwagi wstępne	278
B. Zasada nieingerencji w sprawy wewnętrzne państwa w Pakcie LN i w Karcie NZ	279
a. Zasada nieingerencji Ligi Narodów i ONZ w sprawy wewnętrzne państwa	279
b. Zasada nieinterwencji w sprawy wewnętrzne państwa ze strony innych państw w praktyce ONZ	281
C. Zasada nieinterwencji w sprawy wewnętrzne państw w statutach regionalnych organizacji międzynarodowych	283
4. Zasada integralności terytorialnej państwa a członkostwo w organizacjach międzynarodowych	284
A. Integralność terytorialna w Pakcie LN i Karcie NZ	284
B. Integralność terytorialna w statutach regionalnych organizacji międzynarodowych	285
5. Zasady określające status prawnomiędzynarodowy państwa a nowa aksjologia prawa międzynarodowego	285
6. Atrybuty i funkcje państwa jako członka organizacji międzynarodowej. Zasada powierzenia kompetencji	287
A. Uwagi wstępne	287
B. Powierzenie kompetencji organizacji międzynarodowej a atrybuty i funkcje państw członkowskich	292
IV. Podsumowanie	296

§ 4. Państwo jako członek regionalnych organizacji integracyjnych	297
I. Pojmowanie państwa w regionalnych organizacjach integracyjnych	297
1. Uwagi wstępne	297
2. Terytorium państwa członkowskiego regionalnej organizacji integracyjnej	298
3. Ludność państwa członkowskiego regionalnej organizacji integracyjnej	301
4. Władza w państwie członkowskim regionalnej organizacji integracyjnej	312
5. Podsumowanie	314
II. Zasady określające pozycję państw jako członków regionalnych organizacji integracyjnych	315
1. Uwagi ogólne	315
2. Zasada suwerenności państwa	334
A. Uwagi wstępne	334
B. Suwerenność państwa w regionalnych organizacjach integracyjnych w znaczeniu formalnym	335
a. Regulacja suwerenności państwowej w statutach regionalnych organizacji integracyjnych	335
b. Zasada suwerenności państwa w orzecznictwie sądów integracyjnych	336
c. Interpretacje doktrynalne regulacji traktatowych i wypowiedzi orzeczniczych – zarys problematyki	338
C. Suwerenność państwa w regionalnych organizacjach integracyjnych w znaczeniu materialnym	341
a. Rozwiązania zapewniające ostateczność decyzyjną państw członkowskich w regionalnych organizacjach integracyjnych	341
b. Rozwiązania sprzyjające zachowaniu samodzielności decyzyjnej państw członkowskich w regionalnych organizacjach integracyjnych	348
D. Podsumowanie	350
3. Zasady równości i wzajemności	350
4. Zasada nieingerencji w sprawy należące do kompetencji wewnętrznej państw członkowskich regionalnych organizacji integracyjnych	354
A. Uwagi wstępne	354

B. Zasada nieingerencji w sprawy objęte kompetencją wewnętrzną państw członkowskich w statutach i praktyce regionalnych organizacji integracyjnych	355
a. Zasady nieingerencji jako zasada statutowa	355
b. Zakres zastosowania zasady nieingerencji	358
C. Podsumowanie	363
5. Zasada integralności terytorialnej i nienaruszalności granic	363
6. Konkluzje w odniesieniu do zasad kształtujących pozycję prawnomiędzynarodową państw członkowskich	364
III. Atrybuty i funkcje państw jako członków regionalnych organizacji integracyjnych	365
1. Uwagi wstępne	365
2. Powierzenie kompetencji na rzecz regionalnej organizacji integracyjnej a atrybuty i funkcje państw członkowskich ..	369
IV. Podsumowanie	371
Rozdział IV. Specyfika instytucjonalna regionalnych organizacji integracyjnych	373
§ 1. Wprowadzenie	373
§ 2. Systemy instytucjonalne organizacji międzynarodowych	374
I. Uwagi wstępne	374
II. Struktura instytucjonalna organizacji międzynarodowych	374
1. Uwagi wstępne	374
2. Podstawowe klasyfikacje organów organizacji międzynarodowych	376
3. Ewolucja struktury organizacyjnej organizacji międzynarodowych	380
4. Zasady regulujące stosunki między organami organizacji międzynarodowych	380
III. Procedury decyzyjne w organizacjach międzynarodowych	381
IV. Zasady finansowania organizacji międzynarodowych	383
§ 3. Systemy instytucjonalne regionalnych organizacji integracyjnych ...	386
I. Uwagi wstępne	386
II. Struktura organizacyjna regionalnych organizacji integracyjnych	386
1. Typy organów regionalnych organizacji integracyjnych – charakterystyka podstawowa	386
2. Organy zarządzające regionalnymi organizacjami integracyjnymi	393
A. Charakterystyka ogólna	393

B. Główne organy decyzyjne jako organy regionalnych organizacji integracyjnych	400
C. Organy zarządzania wykonawczego i organy administracyjne	402
3. Organy związane ze specyfiką integracji gospodarczej	405
A. Uwagi ogólne	405
B. Organy specyficznie związane z ustanawianiem unii gospodarczej i pieniężnej	406
4. Organy zarządzające regionalnych organizacji integracyjnych wypełniające funkcje niezwiązane bezpośrednio z funkcją integracyjną	409
5. Organy rozstrzygające spory wewnątrz regionalnych organizacji integracyjnych	409
6. Organy regionalnych organizacji integracyjnej działające na szczeblu krajowym	414
7. Instytucjonalne aspekty legitymizacji demokratycznej regionalnych organizacji integracyjnych	415
A. Uwagi wstępne	415
B. Legitymizacja demokratyczna organizacji integracyjnej na poziomie regionalnym	416
a. Organy o charakterze parlamentarnym	416
b. Organy zapewniające kontakt ze społeczeństwami państw członkowskich	421
c. Włączenie organów państw członkowskich w procesy integracyjne. Rola parlamentów narodowych	423
III. Procesy decyzyjne w regionalnych organizacji integracyjnych	425
IV. Zasady finansowania regionalnych organizacji integracyjnych i kontrola budżetowa	433
V. Podsumowanie	437
Rozdział V. Prawo regionalnych organizacji integracyjnych a prawo międzynarodowe	441
§ 1. Wprowadzenie	441
§ 2. Prawo organizacji międzynarodowej jako porządek prawny	443
I. Uwagi ogólne	443
II. Traktaty założycielskie jako formalne podstawy tworzenia porządków prawnych przez organizacje międzynarodowe	444
III. Zdolność organizacji międzynarodowych do tworzenia prawa (porządków prawnych)	449
1. Uwagi ogólne	449

2. Zakres zdolności organizacji międzynarodowych do tworzenia prawa	450
A. Uwagi wstępne	450
B. Zdolność do tworzenia tradycyjnych źródeł prawa międzynarodowego	451
C. Zdolność do tworzenia prawa instytucjonalnego	452
a. Uwagi wstępne	452
b. Zdolność do tworzenia instytucjonalnych aktów prawnych	455
c. Zdolność adiudykacyjna	458
IV. Charakterystyka porządków prawnych organizacji międzynarodowych	459
1. Źródła prawa organizacji międzynarodowych	459
A. Kategorie źródeł prawa organizacji międzynarodowych	459
B. Uchwały organów organizacji międzynarodowych jako akty prawa pochodnego	461
C. Typy organizacji międzynarodowych wytwarzających uchwały prawnie wiążące <i>pro foro externo</i>	464
2. Kontrola aktów organizacji międzynarodowych	466
3. Rozwiązywanie sporów w ramach organizacji międzynarodowych	467
§ 3. Prawo regionalnych organizacji integracyjnych jako porządek prawny	469
I. Uwagi ogólne	469
II. Traktaty założycielskie jako formalne podstawy tworzenia integracyjnego porządku prawnego	470
1. Uwagi wstępne	470
2. Cechy traktatów konstytuujących regionalne organizacje integracyjne	470
A. Uwaga ogólna	470
B. Nazwa statutu regionalnej organizacji integracyjnej ...	470
C. Sposób przyjmowania statutów regionalnych organizacji integracyjnych i jednostronnego modyfikowania zobowiązań z nich wynikających	472
D. Czas obowiązywania statutów regionalnych organizacji integracyjnych	476
E. Tryb rewizji statutów regionalnych organizacji integracyjnych	480
F. Wypowiadanie statutów regionalnych organizacji integracyjnych	481

G. Status statutu regionalnych organizacji integracyjnych w integracyjnym porządku prawnym .	485
H. Przedmiot i cel statutów regionalnych organizacji integracyjnych	492
I. Spory co do konstytucyjnego charakteru statutów regionalnych organizacji integracyjnych. Przypadek ASEANu	493
3. Wnioski częściowe	494
III. Zdolność regionalnych organizacji integracyjnych do tworzenia prawa integracyjnego	496
1. Uwagi ogólne	496
2. Zakres zdolności regionalnych organizacji integracyjnych do tworzenia prawa integracyjnego	496
A. Zdolność do tworzenia tradycyjnych źródeł prawa międzynarodowego	496
B. Zdolność do tworzenia integracyjnego prawa instytucjonalnego	499
a. Zdolność legislacyjna	499
b. Zdolność adiudykacyjna	501
IV. Charakterystyka ogólna porządków prawnych regionalnych organizacji integracyjnych	502
1. Uwagi wstępne	502
2. Źródła prawa regionalnej organizacji integracyjnej	503
3. Rozstrzyganie sporów w ramach regionalnych organizacji integracyjnych	509
A. Metody rozstrzygania sporów w regionalnych organizacjach integracyjnych	509
B. Sądy w regionalnych organizacjach integracyjnych	515
a. Uwagi wstępne	515
b. Podstawowa funkcja sądów integracyjnych	515
c. Charakter jurysdykcji sądów integracyjnych	519
d. Jurysdykcja sądów organizacji integracyjnych	526
e. Sądy regionalnych organizacji integracyjnych jako organy ponadnarodowe – konkluzje	539
V. Metodyka integracji	540
1. Uwaga ogólna	540
2. Metody polityczne integracji	540
3. Metody prawne integracji	541
4. Metody finansowe integracji	544
VI. Podsumowanie	544

§ 4. Prawo międzynarodowe jako złożony porządek prawny. Prawo organizacji międzynarodowych jako prawo międzynarodowe	546
I. Uwagi wstępne	546
II. Prawo międzynarodowe jako system prawny	549
1. Aspekty wewnątrzsystemowe	549
A. Uwagi ogólne	549
B. Reżimy samowystarczalne (ang. <i>self-contained regimes</i> ; fr. <i>régimes autonomes ou autosuffisants</i>)	553
2. Aspekty zewnątrzsystemowe	557
III. Prawo organizacji międzynarodowych jako prawo międzynarodowe	560
1. Uwagi wstępne	560
2. Podległość prawa organizacji międzynarodowych prawu międzynarodowemu. Kwestia autonomii	561
3. Prawo organizacji międzynarodowych a prawo krajowe. Status prawa organizacji międzynarodowych w prawie państw członkowskich	564
§ 5. Zagadnienie przynależności prawa regionalnych organizacji integracyjnych do międzynarodowego porządku prawnego	565
I. Uwagi wstępne	565
II. Zagadnienie autonomii integracyjnych porządków prawnych	566
1. Wymiary autonomii integracyjnych porządków prawnych	566
2. Przesłanki i podstawy autonomii integracyjnych porządków prawnych	567
A. Uwagi wstępne	567
B. Pozycja prawa międzynarodowego w porządku prawnym regionalnych organizacji integracyjnych	568
a. Status formalny prawa międzynarodowego w prawie regionalnych organizacji integracyjnych	568
b. Status prawa międzynarodowego w świetle przykładowego orzecznictwa sądów integracyjnych	573
C. Traktatowe przesłanki autonomii prawa regionalnych organizacji integracyjnych	576
D. Zagadnienie autonomii porządków prawnych regionalnych organizacji integracyjnych w świetle orzecznictwa sądów integracyjnych	578
3. Podsumowanie	583

III. Stosunek prawa regionalnych organizacji integracyjnych do prawa państw członkowskich	585
1. Uwagi wstępne	585
2. Stosunek prawa regionalnych organizacji integracyjnych do prawa krajowego państw członkowskich z perspektywy integracyjnej	586
A. Stosunek prawa międzynarodowego do prawa krajowego z perspektywy prawa międzynarodowego .	586
B. Integracyjne podejście do stosunku prawa regionalnych organizacji integracyjnych do prawa krajowego	587
a. Uwagi wstępne	587
b. Zagadnienie obowiązku wykonawczego i sposobu jego realizacji. Zasada lojalnej współpracy	588
c. Zagadnienie pierwszeństwa i skutku bezpośredniego norm prawa integracyjnego na tle instrumentów prawnych integracji	597
3. Stosunek prawa regionalnych organizacji integracyjnych do prawa krajowego państw członkowskich z perspektywy krajowej	613
A. Położenie prawa międzynarodowego w krajowych porządkach prawnych	613
B. Status prawa integracyjnego w porządkach prawnych państw członkowskich	614
4. Podsumowanie: prawo międzynarodowe a regionalne integracyjne porządki prawne	617
Rozdział VI. Zdolność traktatowa regionalnych organizacji integracyjnych i jej podstawowe konsekwencje prawnomiędzynarodowe	621
§ 1. Wprowadzenie	621
§ 2. Zdolność traktatowa organizacji międzynarodowych na tle ich zdolności do zaciągania zobowiązań międzynarodowych	623
I. Zdolność ogólna	623
II. Zdolność traktatowa organizacji międzynarodowych	624
1. Uwagi wstępne	624
2. Materialne i formalne podstawy zdolności traktatowej organizacji międzynarodowych	625
3. Zakres podmiotowy i przedmiotowy zdolności traktatowej organizacji międzynarodowych	627
4. Zdolność traktatowa organizacji międzynarodowych a zdolność traktatowa państw członkowskich	629

III. Konsekwencje zaciągania traktatowych zobowiązań międzynarodowych	630
1. Związanie traktatem i obowiązek jego wykonywania w dobrej wierze	630
2. Kontrola międzynarodowa organizacji międzynarodowych. Rozwiązywanie sporów z udziałem organizacji międzynarodowych	631
3. Odpowiedzialność organizacji międzynarodowych za naruszenie zobowiązań wynikających z zawieranych traktatów	633
A. Uwagi ogólne	633
B. Specyfika odpowiedzialności organizacji międzynarodowych według Projektu artykułów z 2011 r.	635
§ 3. Zdolność traktatowa regionalnych organizacji integracyjnych i jej następstwa prawnomiędzynarodowe	643
I. Uwagi ogólne	643
II. Materialne i formalne podstawy zdolności traktatowej regionalnych organizacji integracyjnych	644
III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy zdolności traktatowej regionalnych organizacji integracyjnych	645
1. Uwagi wstępne	645
2. Zakres zdolności traktatowej regionalnych organizacji integracyjnych	646
A. Statutowe kompetencje regionalnych organizacji integracyjnych do zawierania umów międzynarodowych	646
B. Przegląd rozwiązań prawnych określających zdolność traktatową regionalnych organizacji integracyjnych ...	651
C. Trudności związane z korzystaniem ze zdolności traktatowej przez regionalne organizacje integracyjne	662
3. Zdolność traktatowa regionalnych organizacji integracyjnych a zdolność traktatowa państw członkowskich	663
A. Uwagi wstępne	663
B. Koordynacja polityk państw członkowskich w sferze stosunków zagranicznych (zewnętrznych)	664
C. Tendencja do kolektywizacji zdolności traktatowej państw członkowskich	677

D. Umowy międzynarodowe mieszane jako fenomen integracyjny	686
4. Zawieranie umów międzynarodowych przez państwa członkowskie regionalnych organizacji integracyjnych	689
5. Zasady obowiązywania umów państw członkowskich zawartych przed przystąpieniem do regionalnej organizacji integracyjnej	691
IV. Podsumowanie	693
§ 4. Konsekwencje prawnomiędzynarodowe korzystania ze zdolności traktatowej przez regionalne organizacje integracyjne	694
I. Uwagi ogólne	694
II. Związanie umowami międzynarodowymi. Obowiązek wykonania zobowiązań międzynarodowych regionalnej organizacji integracyjnej	695
1. Związanie się umową międzynarodową przez regionalną organizację integracyjną	695
2. Obowiązek wykonania umowy międzynarodowej	696
III. Członkostwo regionalnej organizacji integracyjnej w organizacjach międzynarodowych	698
1. Uwagi ogólne	698
2. Związanie uchwałami organów organizacji międzynarodowych	700
IV. Kontrola międzynarodowa regionalnych organizacji integracyjnych. Rozwiązywanie sporów z udziałem regionalnej organizacji integracyjnej	701
1. Kontrola międzynarodowa regionalnych organizacji integracyjnych	701
A. Uwagi wstępne	701
B. Pośrednia kontrola regionalnych organizacji integracyjnych: państwa członkowskie jako podmioty kontrolowane	703
a. Kontrola pośrednia w ramach WTO	703
b. Kontrola pośrednia w ramach MFW	711
2. Rozwiązywanie sporów międzynarodowych z udziałem regionalnych organizacji integracyjnych	713
A. Uwagi wstępne	713
B. Regionalne organizacje integracyjne jako strony sporów międzynarodowych	716
a. Spory rozpatrywane w systemie panelowym WTO	716
b. Spory dotyczące praw człowieka	718

c. Spory wiążące się z wykonywaniem umów dotyczących przeprowadzania operacji pokojowych	720
C. Państwa członkowskie regionalnych organizacji integracyjnych jako strony sporów z elementem integracyjnym	721
D. Prawo regionalnej organizacji integracyjnej z perspektywy organu międzynarodowego rozstrzygania sporów	726
V. Odpowiedzialność regionalnych organizacji integracyjnych za czyny międzynarodowo bezprawne	728
1. Uwagi ogólne	728
2. Zagadnienie specyfiki odpowiedzialności regionalnych organizacji integracyjnych w pracach nad Projektem artykułów Komisji Prawa Międzynarodowego z 2011 r.	729
A. Uwagi wstępne	729
B. Stanowisko Komisji Europejskiej w sprawie specyfiki odpowiedzialności regionalnych organizacji integracyjnych – kwestie ogólne	730
C. Stanowisko Komisji Europejskiej w sprawie specyfiki odpowiedzialności regionalnych organizacji integracyjnych – rozwiązania szczegółowe	733
D. Ocena stanowiska Komisji Prawa Międzynarodowego i Komisji Europejskiej	738
a. Uwagi wstępne	738
b. Zagadnienia szczegółowe	739
c. Podsumowanie	748
Regionalne organizacje integracyjne z perspektywy prawa międzynarodowego. Konkluzje	749
Indeks rzeczowy	757